کد خبر: ۴۵۸۵۸۰
یکشنبه ۲ بهمن ۱۴۰۱ ۱۵:۱۸

مردم استقبال خواهند کرد؟ &#۴۷; سرلیست‌ها و نامزدهای احتمالی انتخابات ۱۴۰۲ مجلس

در حالی که یکسال به انتخابات مجلس شورای اسلامی مانده، گمانه زنی ها درباره جریان های سیاسی حاضر در این انتخابات و سرلیست های احتمالی افزایش یافته است.

به گزارش سایت خبری پرسون، با نزدیک شدن به زمان آغاز روند اجرایی انتخابات مجلس و خبرگان رهبری که قرار است در اسفند سال۱۴۰۲ برگزار شود، وزیر کشور رسما از آغاز ابلاغ دستورالعمل های اجرایی برای این انتخابات به استانداری ها خبر داد. محسن اسلامی مدیرکل انتخابات وزارت کشور با بیان اینکه انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری به صورت همزمان در ۱۱ اسفندماه سال آینده برگزار می شود، گفت: این زمان با هماهنگی شورای محترم نگهبان نهایی شده است.

انتخابات ۱۴۰۲ از این جهت اهمیت دارد که بعد از انتخابات۱۴۰۰ و پیام معنادار گروهی از مردم با رای های باطله، که رئیسی را به عنوان نامزد پیروز در رقابت با آراء باطله قرار داد، نگرانی ها از کاهش مشارکت عمومی مردم افزایش یافت. این نگرانی ها از آنجا اهمیت داشت که دولت با وجود یکدست سازی حاکمیت در سایر قوا، نتوانست طرح های بزرگ خود در سیاست خارجی و اقتصاد داخلی را به پیش ببرد.

محدودیت های اینترنتی که خلاف وعده های تبلیغات انتخاباتی آقای رئیسی اعمال شد، شکست اصلاحات اقتصادی انجام شده در اردیبهشت ۱۴۰۱ که از آن به جراحی بزرگ یاد شد یا به بن بست رسیدن برجام و تحمیل تحریم های سیاسی به ایران، به تعبیر بسیاری از کارشناسان، از تبعات انتخابات۱۴۰۰ و پیامدهای آن یعنی یکدست سازی حاکمیت بوده است.

این در حالی است که جمهوری اسلامی در شهریورماه امسال، بزرگترین اعتراضات سراسری با ریشه های فرهنگی و اقتصادی و سیاسی را پشت سر گذاشته و اعتبار بین المللی ایران نیز بعد از این اعتراضات، دستخوش تغییرات محسوسی شده است.

دامنه این تغییرات علیرغم موفقیت دولت قبل در خروج سپاه از لیست تحریم های امریکا، حالا به اضافه شدن این ارگان انقلابی به لیست سازمان های تروریستی از سوی اتحادیه اروپا منجر شده است. این تحرکات در سیاست خارجی را باید در کنار سه قطعنامه آژانس بین المللی انرژی اتمی، اخراج ایران از کمیسیون مقام زن، تعطیلی سفارتخانه ایران در آلبانی، قطعنامه های سیاسی اتحادیه اروپا علیه ایران و برنامه ریزی کشورهای منتقد سیاست خارجی ایران برای اخراج سفرای ایرانی از این کشورها ارزیابی کرد.

وضعیتی که نیاز به مشارکت عمومی را در سیاست داخلی برای اثرگذاری بر سیاست خارجی و اقتصاد ضروری کرده است. گفته می شود طرح افزایش تعداد نمایندگان در مجلس در این راستا بوده و از جمله مواردی است که با هدف تحقق سیاست‌های کلی انتخابات در مجلس شورای اسلامی در حال بررسی است. اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که این طرح آنطور که باید، نتوانسته عدالت را در توزیع نمایندگان درنظر بگیرد.

با این همه ناظران سیاسی معتقدند انتخابات۱۴۰۲ از سوی نظام بین الملل، از سوی اپوزویسیون خارج از کشور، از سوی کشورهای محوری منطقه، و هم برای جمهوری اسلامی،آوردگاهی است که میزان مشروعیت سیاسی هر جریان سیاسی را مشخص خواهد کرد. از این رو اگر هدفگذاری حاکمیت سیاسی را مشارکت شهروندان برای ترمیم اعتماد عمومی درنظر بگیریم، ارتقا و ترمیم سرمایه اجتماعی جمهوری اسلامی به پشتوانه ای برای حل مسائل در سیاست داخلی و خارجی و اقتصاد و فرهنگ منجر خواهد شد.

چه آنکه اگر مردم، مجلس شورای اسلامی را به عنوان محور قانونی شدن خواسته های خود ببینند،مسیر رسیدن به خواسته ها از خیابان به پارلمان تغییر جهت خواهد داد. در غیر این صورت و با میدان دادن به جریانات تندروی داخلی و بسته شدن فضای انتخابات که مشارکت خواص را به مشارکت عموم مردم ترجیح دهد، دایره اعتماد سیاسی از سال۱۴۰۰ هم تندتر و کوچکتر خواهد شد و بیم آن خواهد رفت شعله آتشفشان هایی که پیش بینی آن از فردای انتخابات سیزدهم ریاست جمهوری می رفت، در سال های بعد از انتخابات۱۴۰۲ نیز دیده شده و بلکه ویرانگرتر تشکیل شود.

بر این اساس با مرور جریان های سیاسی فعلی درون نظام، می توان افراد زیر را به عنوان محتمل ترین نیروهای سیاسی برای قرار گرفتن در معرض انتخاب مردم ارزیابی کرد:

اعتدالگرایان:

اعتدالگرایان از انتخابات سال ۱۳۹۲ جایگاه ویژه ای در سیاست ایران ایفا کردند. حضور آنان، بعد از رد صلاحیت هاشمی رفسنجانی، و گرایش مردم به دکتر حسن روحانی، و وحدت میان اصلاح طلبان با آنان، از ابعاد ملی برخوردار شد. تحرک نیروهای میانه رو با هدف جلوگیری از انهدام کشور به دلیل میراث دولت های نهم و دهم در حوزه های داخلی و خارجی صورت گرفت. از دیگر اهداف آنان اصلاح «تخاصم» در روابط میان مردم و حاکمیت، در

حوزه ذهنیت و گفتارسیاسی،و گفتمان سازی، و اصلاح روابط حامی و پیرو، در ساختار حکومتی بود تا از طریق آن با موازنه سازی، و رفتن به سوی تعادل ساختاری، نرمالیزاسیون جدیدی را پی ریزی کند.

رویکرد تعاملی در ارتباط با نیروها و نهادهای سیاسی، و تقویت همگرایی، با آنان در حوزه داخلی و همچنین در حوزه خارجی تعامل با کشورهای غربی برای حل برجام و دستاورد حل مسایل اقتصادی تا سال ۱۳۹۷ از شاخص ترین دستاوردهای آنان است. شعار تبلیغاتی آنان با محوریت «تدبیر و امید»، «کلید» توسعه، بود. مهمترین رسانه های آنان در حال حاضر وبسایت «حسن روحانی» است که اخیرا راه اندازی شده است. در حال حاضر از مهمترین چهره های آنان برای سرلیستی انتخابات مجلس در سال آینده، می توان از چهره هایی مانند واعظی رئیس دفتر روحانی، نوبخت رئیس سازمان برنامه و بودجه، و فاطمه هاشمی رفسنجانی نام برد. به غیر از حسن روحانی، از دیگر پشتوانه های سیاسی اعتدالگرایان می توان از علی لاریجانی نام برد.

ناسا یا نهاد اجماع ساز اصلاح طلبان

اصلاح‌طلبان با هدف تحقق و عملیاتی شدن مشارکت حداکثری، به‌دنبال نهایی کردن نهاد اجماع‌ساز اصلاح‌طلبان (ناسا) با مشارکت فکری، عملی و اجرایی ۳۱ حزب دارای مجوز از وزارت کشورهستند. شورای هماهنگی جبهه اصلاحات محوری ترین تشکل اصلاح طلبان است که معتقد به حکمرانی در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی هستند. اگرچه اصلاح طلبان در انتخابات۱۴۰۰ با ردصلاحیت گزینه های اصلی خود مواجه شدند اما هنوز برای اعلام رسمی حضور در انتخابات آتی را بدون چراغ سبز شورای نگهبان، کمی زود می دانند.

به نظر می رسد در صورت عدم اراده برای حضور اصلاح طلبان، تصمیم حاکمیت برگزاری انتخاباتی حداقلی برای حفظ حاکمیت یکدست خواهد بود. از مهمترین گزینه های سرلیستی اصلاح طلبان،مرعشی، محمدرضا عارف و مجید انصاری هستند که تاکنون نیز اظهارنظری از آن‌ها در انتخابات آتی منتشر نشده است.مهمترین رسانه این گروه را می توان مجموعه روزنامه ها و نشریات شامل اعتماد،آرمان،شرق،هم میهن و کارگزاران و مردم سالاری دانست که به صورت روزانه چاپ می شوند.

جبهه پایداری

این جریان سیاسی اگرچه در مجلس کنونی در اقلیت هستند اما با نفوذ بالای سیاسی، در نهادهای حاکمیتی از جمله در مجلس در جایگاه های حساس کمیسیون های مهم قرار دارند. این جریان به لحاظ تشکیلاتی از حیث ایدئولوژیک منسجم اما با روش های اقناعی تبلیغات سیاسی بیگانه است. از محتمل ترین سرلیست های این جریان می توان به مرتضی آقاتهرانی و سید محمود نبویان نام برد. تمرکز بر اعمال محدودیت های بی شمار در حوزه فرهنگ به ویژه در سبک زندگی فردی علی الخصوص برخانم ها و سیاست خارجی از جمله برجام و ناکام گذاشتن آن از مهمترین محورهای این جریان سیاسی در قوه مقننه بوده است. لازم به ذکر است که جبهه مذکور در دولت احمدی نژاد محوریت داشت و در حال حاضر در کابینه دولت رئیسی نیز ۴۷ درصد از وزراء را به طور مستقیم و مابقی را به طور غیر مستقیم تحت تاثیر خود دارند. رسانه اصلی این گروه وبسایت «جبهه پایداری انقلاب اسلامی» است. از دیگر رسانه های این جریان می توان به سایت رجانیوز، روزنامه کیهان و روزنامه عصر ایرانیان نام برد. بازتاب اندیشه های این جریان در هفته نامه پرتو صورت می گیرد.

اصولگرایان انقلابی

سعید جلیلی بارزترین نماد این جریان سیاسی است که از حیث بنیادهای اندیشه سیاسی، با جبهه پایداری قرابت دارد. حامیان جلیلی که در انتخابات۱۴۰۰ و بعد از سرخوردگی و کناره گیری او به نفع ابراهیم رئیسی انتظار داشتند جلیلی را در یکی از پست های معاون اولی رئیسی ببینند حالا این ظرفیت را در سعید جلیلی می بینند که او را به عنوان لیدر و رهبر جریان انقلابی در انتخابات مجلس در ۱۴۰۲ به عنوان سرلیست اصولگرایان انقلابی به میدان بفرستند. رسانه های این جریان همچون فارس،تسنیم،نسیم و هفته نامه صبح صادق در تلاش اند در تحلیل های خود، سعید جلیلی را به عنوان گزینه مطلوب دبیری شورای عالی امنیت مطرح نمایند. در صورت عدم ورود سعید جلیلی به این شغل حساس، می توان انتظار داشت او برای ورود به انتخابات مجلس۱۴۰۲ آمادگی لازم را داشته باشد. شعار او در انتخابات ۱۴۰۰ «جهاد بزرگ برای جهش ایران» بود که در نهایت به نفع ابراهیم رئیسی از دور رقابت های انتخاباتی کنار کشید. او بعد از شکست در انتخابات ۱۳۹۲ در بیانیه ای ایده تشکیل دولت در سایه را مطرح کرد. رسانه او در این زمینه پایگاه اینترنتی دولت سایه است. علاوه بر این وبسایت «حیات طیبه» نیز به او تعلق دارد.

اصولگرایان سنتی

در این جریان روحانیت مبارز به دبیرکلی مصطفی پورمحمدی، و حزب موتلفه اسلامی به دبیرکلی بادامچیان، جامعه اسلامی مهندسین، به دبیرکلی باهنر، و جبهه پیروان خط امام و رهبری به ریاست باهنر از گروه ها و افراد برجسته این طیف به شمار می روند. این گروه ها در انتخابات سال ۱۳۹۶ در جمنا (جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی) متمرکز بودند اما آنان در انتخابات گذشته در قالب دو گروه جدید شورای وحدت نیروهای انقلاب به سخنگویی منوچهر متکی، و شورای ائتلاف نیروهای انقلاب به ریاست حدادعادل مجتمع شدند . یکی از عناصر کلیدی این جریان را غلامعلی حداد عادل به عنوان مرد پشت پرده انسجام دهنده اصولگرایان بر عهده دارد.حدادعادل با سابقه ریاست مجلس شورای اسلامی در مجالس گذشته عضو شورای مرکزی جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی (جمنا) نیز هست. او هماهنگ ترین فرد در بین اصولگرایان سنتی در حاکمیت و نظام سیاسی، با ابراهیم رئیسی است. چه آنکه انتخاب بسیاری از نیروهای سیاسی دولت رئیسی با مشورت و هدایت او انجام شده و حالا به‌نظر می رسد مجلس شورای اسلامی علیرغم تابلوی اصولگرایی، نیازمند حضور موثر او برای تکمیل پروژه یکدست سازی قوا است.

برخی دیگر از کارشناسان سیاسی، علی لاریجانی را به عنوان نامزد مقبول این جریان فکری مطرح و تجربه و سوابق اجرایی او در هشت دوره ریاست مجلس شورای اسلامی را پشتوانه بزرگی برای عبور جمهوری اسلامی از آوردگاه های کنونی سیاسی ارزیابی می کنند. سایت تحلیلی نماینده،سایت ایرنا،روزنامه ایران و شهروند در شرایطی که دولت رئیسی فعالیت می کند، از رسانه های فعال این جریان محسوب می شوند.

نواصولگرایان

این جریان سیاسی با ایده «حکمرانی نو» تلاش نموده با محوریت محمدباقر قالیباف، بنیه فکری خود را از کانال مرکز پژوهش های مجلس ارتقا داده و ریل گذاری برای مجلس و دولت آینده را با تدوین برنامه هفتم توسعه به پیش ببرد به این امید که در صورت اکثریت داشتن نواصولگرایان در مجلسه دوازدهم، آنان دولت چهاردهم را در انتخابات بعدی در اختیار بگیرند. این جریان سیاسی تلاش می کند در استان‌ها از ظرفیت نهادهای ارزشی دانشجویی برای جذب نیرو بهره گیری کرده و نیروهای جوان مستقر در شوراهای شهر را وارد انتخابات مجلس نماید. جمعیت پیشرفت و عدالت ایران اسلامی ارگان حزبی نواصولگرایان و یک حزب سیاسی نزدیک به محمدباقر قالیباف است.

این حزب در سال ۱۳۸۷ تأسیس و مرتضی طلائی به عنوان دبیرکل آن انتخاب شد. بسیاری از اعضای ارشد آن در شهرداری تهران بوده‌اند. در سال ۱۳۹۴ مرتضی طلائی از سمت دبیر کلی جمعیت کناره‌گیری کرد. پس از او حسین قربان‌زاده به مدت دو سال دبیرکل شد. از سال ۹۷ تا مرداد ۹۹ محسن پیرهادی (عضو هیئت رئیسه شورای شهر چهارم تهران و عضو هیئت رئیسه مجلس) سمت دبیر کلی این مجموعه را بر عهده داشت. جمعیت پیشرفت و عدالت ایران اسلامی از احزابی است که در گروه موسوم به جمنا (مجمع ملی جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی) شرکت داشته و از موتلفان این مجموعه محسوب می‌شود.از مجموعه رسانه های این جریان می توان به روزنامه همشهری،رسالت و سایت فردانیوز،مثلث آنلاین،جهان نیوز،مشرق نیوز اشاره کرد که در حال حاضر توسعه دهنده ایده های این جریان سیاسی هستند. علاوه بر این روزنامه صبح نو نیز قرابت گفتمانی زیادی با طیف مذکور دارد. قربان زاده که خود مدیرمسئول قبلی این روزنامه (با نام تهران امروز) بوده است، در تکذیب وابستگی صبح نو به قالیباف گفته: روزنامه صبح‌نو به لحاظ گفتمانی به آقای قالیباف نزدیک است.

عدالت طلبان

این جریان سیاسی که رهبری فکری آن با محمود احمدی نژاد است از سال۱۳۹۶ در محاق فرو رفته است. بنیان های فکری این جریان در اواخر دولت احمدی نژاد مبتنی بر اندیشه های اسفندیار رحیم مشایی و مبتنی بر الگوی انسان ایرانی کامل بود. اگرچه این ایده بشدت از سوی جریان مذهبی حوزه علمیه و مراجع طرد شد اما آنان توانستند تشکیلات خود را در حوزه کلیدی دولت اصولگرای رئیسی بگنجانند. بر این اساس می توانیم نتیجه بگیریم جناح اصولگرا هنوز به کارخانه کادرسازی احمدی نژاد در دولت های نهم و دهم وابستگی دارد. به عبارت دیگر، احمدی نژاد این ظرفیت نیروی سیاسی را دارد که انتخابات مجلس آینده بدون تابلوی آشکار شرکت نماید. سایت دولت بهار و سایت شخصی محمود احمدی نژاد، مرجع خبری این جریان محسوب می شود.

تغییرطلبان

این جریان سیاسی که گستره ای بزرگ اما کم عمق در جمهوری اسلامی را شامل می شوند، در طیفی از اقلیت های مذهبی تا اقوام ایرانی قرار دارند.از جریان های دانشجویی تا فعالان اصناف در این گستره جای دارند. این گروه معتقدند تغییرات اساسی در جمهوری اسلامی را باید از مسیر پارلمان و به شیوه ای مسالمت آمیز دنبال کرد. وجه مشخصه این جریان، تعقل گرایی،قانون گرایی و دوری از خشونت است. دایره فعالیت این گروه شامل رسانه های مرتبط با اهل تسنن و رسانه های خارجی است که در قالب سایت اینترنتی یا تلویزیون های ماهواره ای فعالیت می نمایند. بررسی نوع کنشگری این جریان، در اعتراضات سراسری بعد از فوت مهسا امینی، احتمال حضور رسمی در انتخابات را کم رنگ کرده است.

اگرچه تا زمان انتخابات۱۴۰۲، یکسال باقی مانده و در این مدت،صف بندی های سیاسی تغییرات عمیقی خواهد داشت اما دورنمای انتخابات آینده خبر از تعیین تکلیف بر سر مسائل مهمی می دهد که مردم پای صندوق رای مشخص خواهند کرد. تصمیماتی که مردم در آن نقش محوری دارند.

خبرآنلاین